FAALİYET RAPORU

2021

TURKrating
Uluslararası tecrübe, Yerel bakış

HAKKIMIZDA

İlk ulusal kredi derecelendirme şirketi olarak 2006 yılında kurulan ve TURKRATING logosu altında hizmet sunan "İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş." bugün Türkiye'nin önde gelen kredi derecelendirme şirketlerinden biridir. Turkrating, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından 1 Ekim 2010 tarihinde kredi derecelendirmesi, 1 Temmuz 2021 tarihinde kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi faaliyetlerinde bulunmak üzere yetkilendirilmiştir.

Turkrating son yıllarda birbirinden farklı sektörlerde faaliyet gösteren pek çok şirket ve finansal kuruluşun derecelendirme notunu açıklamış ve seçkin bir portföye sahip olmuştur. Öncelikle yatırımcıların bilgilendirilmesi ilkesine odaklanan yapımız doğrultusunda derecelendirme hizmetimizin ayrılmaz bir parçası olan analiz raporlarının kalitesi üzerinde Turkrating'in uzman ve kurulları yüksek hassasiyet göstermektedir.

Geniş bilgi birikimleri bakımından birbirini tamamlayan çok ortaklı bir şirket olan Turkrating'de yabancı ortakların ağırlığı %62,4'dür. Yabancı ortaklar, uluslararası rating şirketlerinin üst kademelerinde görev yapmış ve bu şirketlerin dünya çapında büyüme ve gelişmelerinde önemli katkıları olmuştur. Ayrıca, derecelendirme, bankacılık ve yapılandırılmış finansman konularında özellikle gelişmekte olan piyasalarda deneyime sahiptirler. Yerli ortaklar ise Türkiye'de banka kredileri, uluslararası sermaye piyasaları, sektörel bakış ve derecelendirme alanlarında deneyimli kişilerden oluşmaktadır. Uluslararası deneyim ve yerel bakış becerisini bir araya getirebilmesi, Turkrating'in derecelendirme hizmetlerinde rekabet gücünü ortaya koyan benzersiz bir değer sunabilmesini sağlamaktadır. Kurulduğu günden itibaren hizmet içi eğitimler ve uygulamalar ile derecelendirme analistleri yetiştirilmektedir.

SPK'nın düzenlemeleri başta olmak üzere tüm etik ve uyum kurallarına uygun davranma konusundaki hassasiyetimizin yanında, şirketimizin tümüyle bağımsız bir statümüzü sürdürmek çok önem verdiğimiz bir ilkemiz olmuştur. Türkiye'de verilecek derecelendirme hizmetleri bakımından ortaklarımızın herhangi bir menfaat çatışması yaratarak şekilde başka bir ortak ya da tüzel kişi ile ortaklığı bulunmamaktadır.

Turkrating 2012 yılında Bangladeş'te kurulan Alpha Credit Rating şirketine kuruluş aşamasında danışmanlık yaparak, metodolojilerini geliştirmelerine ve yetkili kuruluşlardan lisans almalarına yardım etmiştir. Alpha Credit Rating şirketinin yöneticilerine finansal kuruluşların derecelendirilmeleri konusunda eğitim verilmiştir. Böylece, Türkiye'de ilk kez yurtdışındaki bir kuruluşa derecelendirme konusunda know-how transferi yapılmıştır.

AMAÇ VE DEĞERLERİMİZ

- Uluslararası alandaki en iyi uygulamalar ve kalite standartlarını korumayı ilke edinen şirket politikalarının ve analitik metodolojilerin uygulanması
- Şirket ve sektör özelliklerinin ülke koşullarına göre ayrıştırılması
- Bu özelliklere uygun değerlendirme kriterlerinin oluşturulması
- Uygun kriterlere karşılık gelecek ağırlıkların doğru biçimde belirlenmesi
- Bu ağırlıkları yansıtacak şekilde sektöre özel alt metodolojilerin geliştirilmesi
- Bu sayede sektör içi en doğru konumlandırma ve sıralamanın sağlanması
- Raporlama kalitesinden taviz verilmemesi ve raporumuzun yatırımcıları doğru bilgilendirmesi
- Derecelendirme ve raporlama süreçleri kadar izleme ve yenileme süreçlerine de yüksek önem atfedilmesi
- Etik kurallara uyumun derecelendirme hizmetinin olmazsa olmaz şartı olduğu ilkesinden hiçbir şekilde taviz verilmemesi
- Derecelendirmenin öncelikle yatırımcıların doğru bilgilendirilmesi ve korunmasına hizmet ettiğinin bilincinde olarak aracı kurum ve portföy şirketleriyle olan ilişkilerin ve bilgi alış verişinin geliştirilmesi
- Düzenleyici kurum başta olmak üzere sürecin bir parçası olan tüm oyuncular ile birlikte piyasanın geliştirilmesi, derinleştirilmesi ve daha verimli bir ortamın yaratılabilmesi için çalışmalarda bulunulması ve işbirliği olanaklarının değerlendirilmesi

Türkiye'deki iş yapış şekillerini ve iş yapma kültürlerini yakından tanıyan ve ülkedeki sosyo-politik yapının karmaşıklığına aşina deneyimli bir yerel kadro ile kurduğumuz bu ulusal derecelendirme şirketi aracılığıyla ekonomiye önemli bir katma değer yaratacağımıza inanıyoruz.

Turkrating çalışanları, Türkiye'de ulusal bir derecelendirme kuruluşuna öncülük etmekte olduklarının öneminin ve sorumluluğunun bilincinde olarak, aşağıdaki değerlerin öncelikli olarak gözetildiği çalışma standartlarına uyulmasına azami önem verirler;

- Basiretli ve sistematik analiz,
- Tutarlılık,
- Bağımsızlık,
- Şeffaflık,
- Profesyonel davranış,
- Gizlilik kurallarına riayet,
- Yeniliklere açık olma.

ORTAKLIK YAPISI

Pay Sahipleri	Pay (%)
Roy Peter WEINBERGER	25,0
Phillippe DELHAISE	20,0
Gülnur ÜÇOK	16,6
Mahesh KOTECHA	12,4
Begüm Koşay	11,0
Serdar AKTAN	10,0
Rafael Gonzales GUILLEN	5,0

YÖNETİM KURULU

Roy Peter WEINBERGER

40 yılı aşkın derecelendirme sektörü tecrübesi

S&P 'de Yöneticilik

Birçok ülkede rating şirketi kurma

Gülnur ÜÇOK

Hazine Müsteşarlığı Tecrübesi

24 yıllık derecelendime sektörü tecrübesi

Phillippe DELHAISE

40 yılı aşkın bankacılık ve derecelendirme sektörü tecrübesi

BASEL uygulamaları uzmanı

Serdar AKTAN

Bankalar Yeminli Murakıplığı-Denetim Tecrübesi

- Bankalarda üst düzey yöneticilik
- 15 yıllık derecelendirme sektörü tecrübesi

Arif ERDEN

Hazine Müşteşarlığı Tecrübesi

Uluslararası Örgütler, Uluslararası Finans ve Sermaye Piyasaları, Proje finansmanı Uzmanlığı

TARİHÇE – KİLOMETRE TAŞLARI

- 11 Temmuz 2006 tarihinde İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. olarak faaliyetlerine başlanmıştır.
- 01 Ekim 2010 tarihinde SPK'dan Kredi Derecelendirme Lisansını almıştır.
- 08 Mart 2011 tarihinde ilk derecelendirme raporunu açıklayarak derecelendirme faaliyetlerine başlamıştır.
- 2012 yılında Bangladeş'te kurulan Alpha Credit Rating şirketine kuruluş aşamasında danışmanlık yapılması, metodolojilerinin geliştirilmesi, ortaklarının ve uzmanlarının eğitilmesi konusunda teknik destek sözleşmesi imzalanarak, Türkiye'de ilk kez yurtdışındaki bir kuruluşa derecelendirme konusunda know-how transferi yapılmıştır.
- 1 Ekim 2014 tarihinde, şirketimizin kurucu ortaklarından ve Kolombiya'nın belli başlı derecelendirme şirketlerinden olan BRC Rating Services SA Standard&Poors tarafından satın alınmıştır. Bu satış işlemi sonucunda BRC Rating Services SA şirketimizin ortaklığından ayrılmıştır.
- 26-27 Nisan 2017 tarihlerinde Turkrating ve Capital Intelligence işbirliğinde "The Sukuk Market Overview - Structure and Technical Insight" konulu çalıştay düzenlenmiştir.
- 2020 yılında alt yapı güçlendirilmiş ve AVRA Rating sistemi kullanılmaya başlanmıştır.
- 15 Şubat 2021 tarihinde Bankacılık sektöründeki toplam riski talep edilen kredi dâhil, Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdindeki en güncel bilgilere göre 500 milyon TL ve üzerinde olan bankalar ve finansal kuruluşlar dışındaki şirketlerin kredi kullanabilmesi için rating zorunluluğu getirilmesi üzerine BDDK'ye başvuru yapılmış olup, başvuru süreci henüz tamamlanmamıştır.
- TURKRATING SPK'nın 1.07.2021 tarih ve 2021/33 sayılı toplantısında Kurumsal Yönetim Uyum Derecelendirmesi kapsamında yetkilendirilmiştir.

ORGANİZASYON ŞEMASI

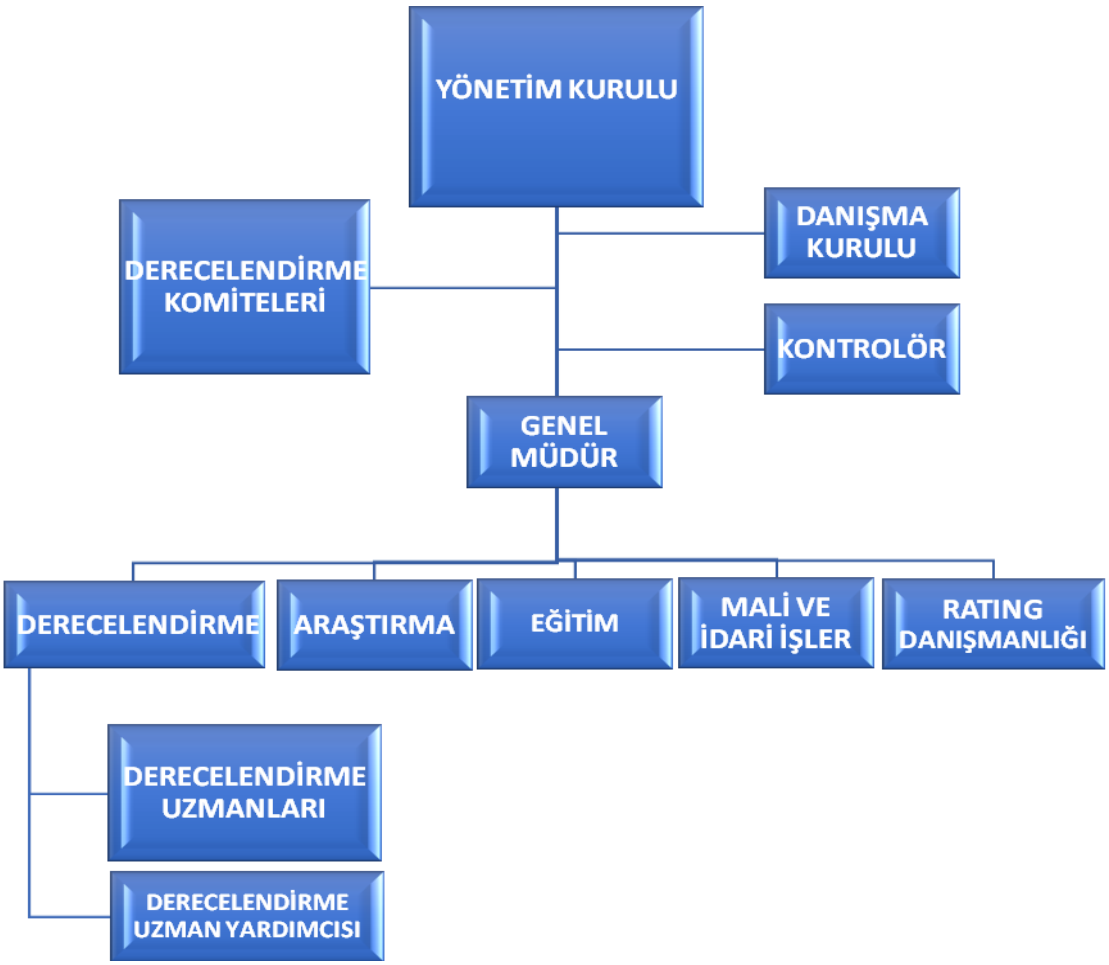

KOMİTELER

Turkrating tarafından SPK ve BDDK mevzuatları kapsamında oluşturulan ve doğrudan Yönetim Kuruluna bağlı olan komiteler aşağıdaki gibidir. Bu komiteler etkili bir şekilde işletilmekte olup, her komitenin gözlemleri belirli dönemsel raporlamalar ile üst yönetime sunulmaktadır. Komitelerin raporları doğrultusunda üst yönetim gerekli aksiyonları zamanında almaktadır.

- SPK-KREDİ DERECELENDİRME RATING KOMİTESİ
- SPK-KURUMSAL YÖNETİM DERECELENDİRME RATING KOMİTESİ
- PİYASA KATILIMCILARI VE KAMU İLE İLİŞKİLER KOMİTESİ
- UYUM KOMİTESİ
- KALİTE GÜVENCE SİSTEMİ KOMİTESİ

DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Küresel Ekonomik Aktivite

Dünya Bankası verilerine göre, Covid-19 salgını sonucu yaşanan kapanmalar nedeniyle 2020 yılında Dünya ekonomisinin gayrisafi yurt içi hasılası %3,4 oranında küçülmüştür. 20 yıllık bir dönem dikkate alındığında 2009 ekonomik krizindeki %1,3'lük küçülmeden daha yüksek oranlı bir küçülme olarak tarihe geçmiştir. 2021 yılında Covid-19 pandemisi devam etmekle birlikte, küresel ekonomik aktivitede iyileşme gözlenirken, önce Aralık 2020'de Delta varyantı daha sonra da Kasım 2021'de görülen, aşıya dayanıklı ve daha bulaşıcı olduğu öne sürülen Omicron varyantı, küresel ekonomik aktivitenin toparlanmasında belirsizliğe yol açmıştır. Bu durum, aşılama sürecinin önemini göstermektedir. IMF'nin Ekim 2021 tarihli Dünya Ekonomik Görünümü raporuna göre, gelişmiş ülkelerdeki nüfusun aşılanma oranı %60,0 iken, düşük gelirli ülkelerdeki nüfusun %96,0'sının hala aşısız olması salgının önlenmesi sürecini sekteye uğratmaktadır[1].

Şekil 1-Dünya Ekonomisi Gayrisafi Yurt İçi Hasıla Yıllık Büyümesi (%)

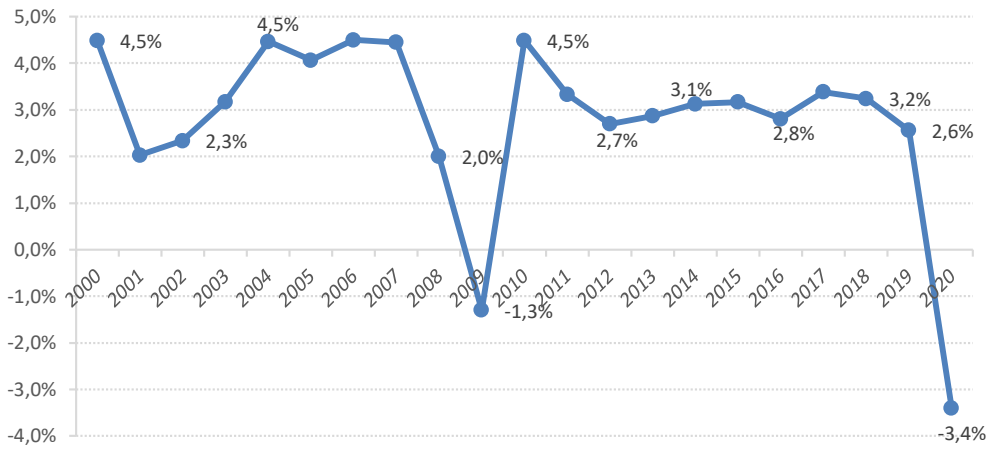

Kaynak: World Bank

Gelişmiş ekonomilerin 2021 yılının tamamında %5,2 oranında büyüdükleri tahmin edilmekte olup, ABD'deki işletmelerin stoklarındaki büyük ölçekli düşüş, tedarik sorunları ve yavaşlayan tüketim harcamaları ile Japonya'da salgın nedeniyle dördüncü defa olağanüstü hal ilan edilmesi bu büyüme hesabında etkili olmuştur. Gelişmekte olan ülkelerde ise 2021 yılının tamamında %6,4 oranında bir büyüme beklenmektedir. Söz konusu büyümede; Çin, Hindistan, Brezilya, Meksika gibi büyük ekonomilerin dışında kalan gelişmekte olan ekonomilerde güçlü iç talep koşullarının etkili olacağı tahmin edilmektedir[2]. OECD Ekonomik Görünüm 2021 Raporunun ikinci sayısında, Dünya

[1]IMF World Economic Outlook October 2021
[2]T.C. Cumhurbaşkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Dünya Ekonomisindeki Son Gelişmeler Bülteni 2021/2 (Nisan – Haziran)

ekonomisinin 2021 yılı büyümesi %5,6 olarak beklenmekte olup, 2022'de ise %4,5 olacağı tahmin edilmektedir. Ancak, yeni Omicron varyantının etkilerinin Dünya ekonomisini olumsuz etkileme potansiyeli göz ardı edilmemelidir. Bu nedenle, projeksiyonlarda yüksek oranlı sapmalar yaşanabileceği tahmin edilmektedir.

Emtia ve Navlun (Deniz Yoluyla Yük Taşımacılığı Ücreti) Fiyatlarındaki Artış

Küresel emtia fiyatları; zayıf dolar, artan emtia talebi ve mali teşvik paketleriyle 2020 yılını güçlü bir seyirle tamamlamıştır. 2021 yılında da emtia fiyatları artan talep, Covid-19 pandemisinin getirdiği belirsizlikler, tedarik zinciri tarafında yaşanan bozulmalar ve küresel iklim değişikliği nedenleriyle artış eğilimini korumuştur. Emtia fiyatlarının artmasının arkasındaki bir başka neden de pandemide uygulanan düşük faiz oranlarıyla artan para arzının yatırım fonları aracılığıyla emtia fiyatlarını yükseltmesidir.

Enerji fiyatları hem talep hem de arz tarafını etkileyen küresel iklim koşullarından negatif yönde etkilenmiştir. Bu nedenle, enerji fiyat endeksinin 2021 yılı için 52'den 95'e çıkması beklenmektedir (Bkz. Tablo 1). Diğer emtialar içerisinde yer alan gıda fiyatları da küresel iklim değişikliği ile artan tarım girdi maliyetleri (gübre üretiminde kullanılan doğal gazın fiyatının artması) nedeniyle yüksek seyrini korumuştur. Tarım fiyat endeksinin 2020'de 87 iken 2021 yılı için 106'ya çıkması beklenmektedir (Bkz. Tablo 1). Bakır, gümüş, paladyum gibi metallerin fiyatlarının yükselmesi ise pandemi nedeniyle evde daha fazla vakit geçirilmesi ve teknolojik ürünlere olan talepteki artıştan kaynaklanmaktadır.

Tablo 1- Emtia Fiyat Endeksi

	Fiyat Endeksi (2010 = 100)				
	2018	**2019**	**2020**	**2021T***	**2022T***
Enerji	87	76	52	95	97
Enerji Hariç	85	82	84	110	108
Tarım	87	83	87	106	105
Gübre	83	81	73	116	124
Metal ve Mineraller	83	78	79	118	112
Değerli Metaller	87	105	134	140	136

T*= Tahmini Veri

Kaynak: World Bank

Salgın nedeniyle, 2020 yılında Dünya mal ve hizmet ticaret hacmi, 22 trilyon USD tutarında gerçekleşmiş olup, 2019 yılına göre %12,0 oranında düşüş göstermiştir[3]. 2021 yılında küresel ticaret hacminin toparlanması nedeniyle, navlun faaliyetlerinde kullanılan konteynerlere talep artmış,

[3]World Trade Organization World Trade Statistical Review 2021

ancak konteyner kıtlığı yüzünden nakliye maliyetlerinde yüksek oranlı artışlar meydana gelmiştir. Bu durum da emtia fiyatlarında olduğu gibi küresel enflasyondaki artışı körüklemiştir.

Şekil 2- Mal ve Hizmet Ticareti, Trilyon USD

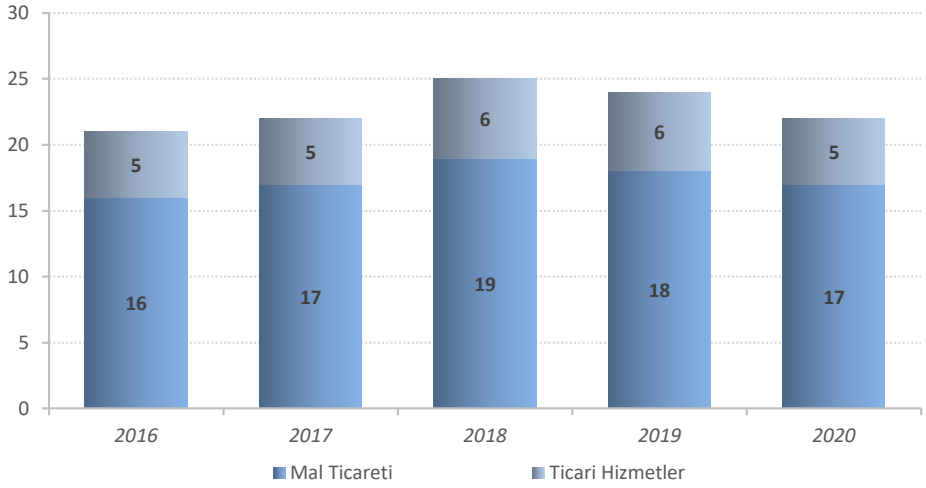

Kaynak: World Trade Organization

Finansal Piyasaların Seyri

Covid-19 salgını, 2020 yılında Dünya çapında mal ticareti ve hizmet sektörünü sekteye uğratmasına rağmen finansal piyasaları olumlu yönde etkilemiş, hisse senedi piyasaları güçlenmiş ve gelişmekte olan ülkelere sermaye akımları artmıştır. Bunun arkasında yatan etmenler, küresel çapta düşük faiz ortamı ile hane halkı ve işletmelere yapılan yüklü miktardaki parasal desteklerdir. Kasım 2021'de görülen Omicron varyantı ise küresel piyasaları negatif etkilenmesine ve hisse piyasalarından tahvil getirilerine birçok alandaki varlık sınıfında düşüşe yol açmıştır. Küresel sermaye riskli varlıklardan daha güvenli para birimleri (Dolar, Yen, İsviçre Frangı) ile altına yöneliş göstermektedir. Ayrıca, Çin hariç tutulduğunda gelişmekte olan ülkelerden son dönemlerde portföy çıkışları gözlenmektedir.

Gelişmiş ülkelerde salgının etkilerini azaltmak için uygulanan genişlemeci politikalar ve enerji, emtia ile navlun fiyatlarındaki artışlar nedeniyle enflasyonist baskılar hissedilmeye başlanmıştır. Bu nedenle, İngiltere Merkez Bankası (BoE) 16 Aralık 2021'deki toplantısında politika faiz oranını %0,1'den %0,25'e yükselterek, faiz artırımı yapan ilk büyük merkez bankası olmuştur. 875 milyar sterlinlik varlık alım programında ise değişiklik yapılmamıştır.

ABD Merkez Bankası (Fed) tarafından 2020 Mart ayından beri varlık alım programı devam etmektedir. Ancak, Fed Eylül ayında gerçekleştirdiği toplantısında enflasyon ve istihdam hedeflerine ulaşılması durumunda belirgin bir ilerleme sağlaması halinde varlık alımlarının hızının yavaşlatılacağını belirtmiştir[4]. 3 Kasım 2021 tarihindeki toplantısında ise Fed aylık 120 milyar USD

[4]TCMB, Finansal İstikrar Raporu, Kasım 2021

büyüklüğündeki varlık alım programını azaltma kararı almıştır. 15 Aralık 2021'deki son toplantısında ise Fed, politika faiz oranında değişikliğe gitmeyip, varlık alımlarını azaltma hızını aylık 15 milyar USD'den 30 milyar USD'ye yükseltmiştir. Fed'in parasal duruşuna ilişkin beklentiler, gelişmekte olan ülkelerin para birimlerine karşı doların güçlenmesine ve sermaye akımlarının gelişmekte olan ülkelerden çıkmasına yol açmaktadır.

16 Aralık 2021'deki toplantısında, Avrupa Merkez Bankası (ECB), politika faiz oranlarında değişikliğe gitmeyerek, 2020 Mart ayında başlatılan Pandemi Acil Durum Alım Programının bitişini Mart 2022 olarak açıklamıştır. Avrupa Birliği ülkelerinde de enflasyon artışı hissedilmekle birlikte ECB Başkanı para politikasını sıkılaştırmak için acele etmeyeceklerini ifade etmiştir.

Salgının seyri ve gelişmiş ülkelerde para politikasının ne zaman ve ne hızda normalleşeceğine ilişkin öngörüler, önümüzdeki dönemde de gelişmekte olan ülkelerin portföy hareketleri ve finansal piyasaları üzerinde etkili olacağı TCMB'nin 28 Ekim 2021 tarihli Enflasyon Raporu Bilgilendirme Toplantısı'nda belirtilmiştir.

TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Türkiye'de Genel Görünüm

2018 yılının ikinci yarısında yaşanan kur krizinin olumsuz etkileri sürerken 2020 yılından itibaren hayatımıza giren pandemi ortaya çıkan yeni varyantları üzerinden yaşamın her alanını etkilemeye devam etmektedir. Pandeminin etkilerini bertaraf etmek için tüm dünyada uygulanan parasal genişleme programları yerine ülkemizde düşük faiz oranları, kredi teşvikleri ve yeniden yapılandırmaları uygulanmıştır. Bu politikaların sonucu, artan kurlar ve enflasyon ile ortaya çıkan negatif faiz ortamı oluşmuştur. Bunlara ilave olarak artan kurların baskılanması için kullanılan Merkez Bankası rezervlerinin önemli ölçüde eriyerek swap hariç nette eksi rezerv pozisyonuna düşülmesi de özellikle olası ödemeler dengesi sıkıntılarına işaret etmektedir.

2020'nin Kasım ayında Merkez Bankası başkanlığına Naci Ağbal'ın atanmasıyla negatif faiz politikasının yerine enflasyonu kontrol altına almak amacıyla sıkı para politikaları devreye sokulmuş ve bu doğrultuda Merkez Bankası politika faizini 475 baz puan yükselterek, faiz silahını kullanmaya başlamıştır. Bu süreç, Merkez Bankası'nın faizleri en son 200 baz puan attırarak %19'a çıkartmasından iki gün sonra Naci Ağbal'ın 20 Mart 2021 tarihinde görevden alınmasına kadar devam etmiştir. Bu beş aylık dönemde dolar kuru 8.23'den 7.21'e düşmüştür. Naci Ağbal'ın yerine atanan Şahap Kavcıoğlu başkanlığındaki Merkez Bankası Eylül 2021'e kadar politika faizini %19'da tutmuş sonra Eylül ayından itibaren Aralık ayına kadar her ay yaptığı indirimlerle %14'e çekmiştir. Her faiz indirimi sonunda artan dolar/TL kuru, Aralık ayında yapılan faiz indiriminden sonra 18'in üzerine çıkmıştır. 20 Aralık 2021 tarihinde alınan kararlarla, aşırı düzeyde artan dolarizasyonun kontrol altına alınması ve TL cinsinden mevduatların teşvik edilmesi amacıyla kur korumalı TL mevduat uygulaması, ihracatçıya ileri vadeli döviz kuru garantisi gibi mekanizmalar geliştirilmesi sonucu dolar kuru önemli ölçüde geri çekilmiş ve yılı 13,33 düzeyinde tamamlamıştır. Bununla birlikte, enflasyonun kur geçişkenliğinin henüz tamamlanmadığı ve daha gidecek mesafesi olmasına rağmen, Aralık sonunda TÜİK rakamlarıyla %36,08'e ulaşması sonucu 2022'ye eksi %16,23[5] negatif reel faizle girilmiştir. Bu faiz oranının yatırımları hareketlendirmesi beklenirken bankaların bu orandan borçlanabilen tek taraf olduğu ve kullandırdıkları kredi faizlerinin %30-40'lara ulaştığı dikkate alınırsa, özellikle kurda yaşanan artışlar sonucu yüksek enflasyon beklentisinin yeni yatırımlar bir yana mevcut üretim ortamını bile sekteye uğratması kaçınılmaz olacaktır. 2022 yılı bütçesinin daha bağlanırken revize edilme ihtiyacının ortaya çıktığı düşünüldüğünde, olası kur farkı

[5]Söz konusu rakam, TCMB politika faizi ve mevcut enflasyon oranı dikkate alınarak hesaplanmıştır.

ödemelerinin bütçe üzerinde oluşturacağı baskının Hazine'ye ilave bir finansman yükü doğuracağı ve bütçe açığı kalemlerine bir yenisinin ekleneceği ihtimal dahilindedir.

Şekil 3- Dolar/TL TCMB Alış Kuru

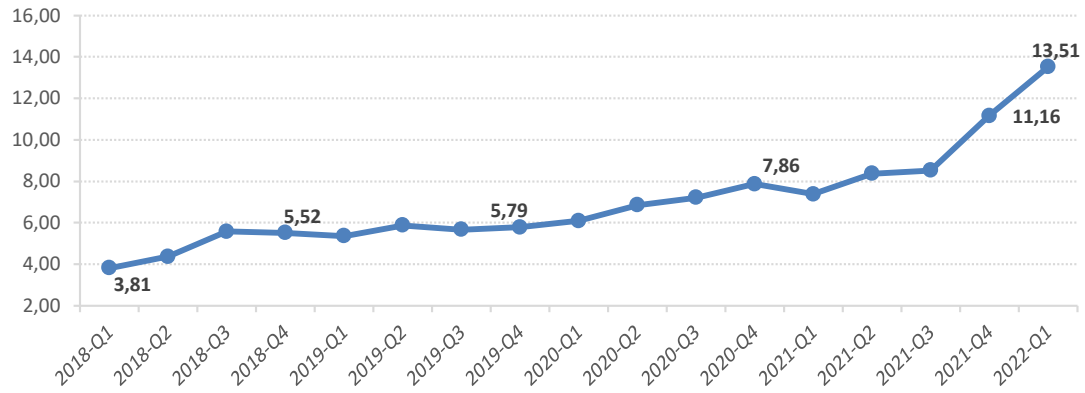

Kaynak: TCMB

Bu belirsizlik ortamının 2022 yılına da sarkacağı düşünüldüğünde, yatırım kararlarının beklemeye alınması ve mevcut üretim faaliyetlerinin daralması büyümenin tekrar yavaşlamasına hatta durma noktasına gelmesine neden olurken, özellikle ilk çeyrekte artmaya devam edecek enflasyonla tam bir stagflasyon ortamına girilmesi olasılığı giderek yükselmektedir.

Ekonomik Büyüme

2020 yılının ikinci çeyreğinde pandemi nedeniyle gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) %10,4 oranında küçülmüştür. Bununla birlikte parasal genişleme, düşük politika faizi ve aktif rasyosu uygulaması[6] ile kredi büyümesi, yeniden yapılandırmalar ve finans sektöründeki TGA'lara atılma süresinin uzatılması gibi alınan tedbirlerle Türkiye ekonomisi 2020 yılını %1,8 oranında yıllık büyüme ile kapatmıştır.

2021 yılının Ocak-Mart döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %7 büyüyen GSYH, 2021'in ikinci çeyreğinde baz etkisi, 2020'deki bazı mikro politikalara[7] devam edilmesi ve aşılama süreci ile yaşanan normalleşme sayesinde %22,0 oranında artış göstermiştir. GSYH'nın bileşenlerinin büyümesine bakıldığında, 2021 yılının ikinci çeyreğinde mal ve hizmet ihracatının bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak %61,1, mal ve hizmet ithalatının ise %20,4 arttığı görülmektedir. GSYH bileşenlerinden yerleşik hane halklarının tüketim büyümesi de %23,3 olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla, 2021 yılının ikinci çeyreğindeki büyüme, net mal ve hizmet

[6]Aktif rasyosu uygulamasına göre bankaların belli oranlarda kredi vermesi, menkul kıymet alması veya TCMB ile swap (takas) yapmaları BDDK tarafından talep ediliyordu. Söz konusu uygulama ile bankaların daha çok kredi vermesi amaçlanıyordu. Aktif Rasyosu= [Krediler + (Menkul Kıymetler*0,75) + (TCMB Swap*0,25)] / [TL mevduat + (YP Mevduat*1,25)] Bu formüle göre belirlenen aktif rasyosunun, mevduat bankaları için %100'ün, katılım bankaları için %80'in altına inmemesi gerekiyordu. Bu oranın altında kalan bankalara en az 500 bin TL tutarında ceza kesilmesi karara bağlanmıştı.

[7] Yeniden yapılandırmalar ve finans sektöründeki TGA'lara atılma süresinin uzatılması gibi mikro politikalar.

ihracatı ile hane halkının tüketiminin büyümesinden kaynaklanmıştır. 2021'in üçüncü çeyreğinde ise GSYH %7,4 oranında büyümüştür. GSYH bileşenlerinin büyümesine bakıldığında, ilk göze çarpan 2021 yılının üçüncü çeyreğinde yine mal ve hizmet ihracatının bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak %25,6 artması, mal ve hizmet ithalatının ise %8,3 küçülmesidir. Bu durum dolar/TL kurunda yaşanan yüksek seviyedeki oynaklık ve artışlardan kaynaklanmaktadır.

Makroekonomik göstergelerdeki bozulmaya karşın uygulanan politikalarda bir istikrar sağlanamaması hem yönetim kademelerinde hem de kullanılan politika enstrümanlarında sürekli olarak değişikliğe gidilmesi belirsizlik ortamını önemli ölçüde beslemiştir. Bu durum başta doğrudan yabancı sermaye girişi olmak üzere yatırımcıların piyasadan çekilmelerine yol açmıştır. Yerli yatırımcılar açısından ise artan faiz oranlarının ve CDS primlerinin borçlanma maliyetlerini yükseltmesi sonucu yeni yatırımların olumsuz yönde etkilenmesi beklenmektedir. Bu gelişmeler büyümenin 2022 yılında ciddi oranda düşmesi ve enflasyon ortamının da devam ettiği dikkate alındığında içinde bulunduğumuz dönemde bir stagflasyon ortamına girilmesi olasılığına işaret etmektedir.

Şekil 4- Çeyreklik Bazda GSYH Büyümesi

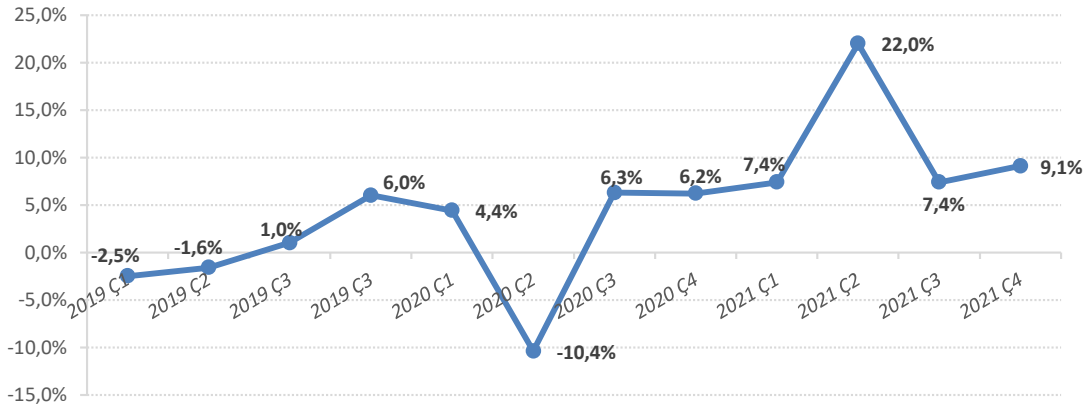

Kaynak: Tüik

OECD'nin 2021 Yılı Ekonomik Görünüm Raporunun İkinci Sayısında, Türkiye ekonomisinin 2021 yılına ilişkin büyüme tahmini %9,0 olarak belirtilmiş, 2022 için büyüme tahmini ise %3,3 olarak ifade edilmiştir.

Para Politikası ve Enflasyon

Hükümet politikası olarak düşük politika faizi ve rekabetçi kur uygulaması enflasyonu arttırmaktadır. Politika faizinin düşürülmesi, özellikle uzun vadeli kredi faizlerinin düşürülmesinde etkili olamamıştır. Piyasa faizini belirleyen temel faktörler beklenen enflasyon ve diğer ekonomik risklerdir. Politika faizi indirildiğinde kur artmakta, kurdaki artış enflasyona geçişkenliği nedeni ile enflasyon beklentilerine yansımakta ve dolayısıyla piyasa faizi düşmek yerine artış göstermektedir.

Ayrıca, son bir yıl içerisinde Merkez Bankası başkanı ve diğer üst düzey TCMB yetkililerinin değiştirilmesi enflasyonla mücadelede sürekliliğe darbe vurmuş olup, ileriye dönük belirsizliklerin daha da artmasına yol açmıştır.

TÜİK verilerine göre, 2020 yılında %14,60 olan yıllık TÜFE artışı, 2021 yılında %36,08 oranında gerçekleşmiştir. Bu artış son 19 yılın (Eylül 2002 sonrası) en yüksek artışıdır. 2021 yılında ÜFE'deki yıllık artış ise %79,89 olarak gerçekleşmiş ve 2002 yılı Şubat ayından bu yana en yüksek düzeyine çıkmıştır. Bu durum öncelikle kurdaki artışın enflasyona olan geçişkenliğinden kaynaklanmıştır. ÜFE'deki bu artışların ilerleyen dönemlerde TÜFE'ye de yansıması kaçınılmazdır. 2022'nin ilk saatlerinde akaryakıt, doğalgaz ve elektrik fiyatlarına yapılan zamların yanında vergi ve harçların da benzer oranlarda arttırılmasının yılın ilk çeyreğinde enflasyon oranlarını ciddi ölçüde yukarı çekmesi beklenmektedir. Başta petrol ve doğalgaz fiyatları olmak üzere enerji maliyetlerini yükselten her kalemde beklenen artışlar yıl boyunca enflasyonu yukarı yönlü etkilemeye devam edecektir.

Şekil 5- TÜFE ve ÜFE Değişim

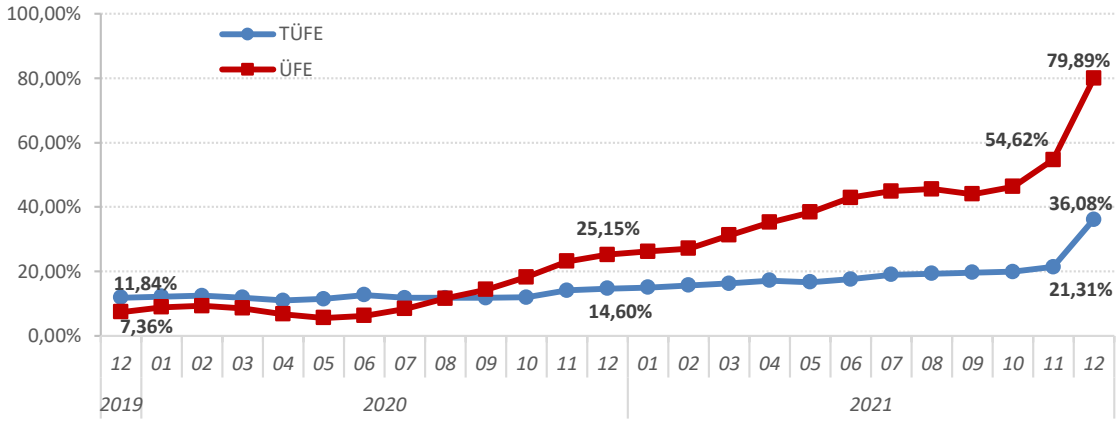

Kaynak: Tüik

Dünya ekonomisindeki gelişmeler bölümünde bahsettiğimiz üzere dünya genelinde enflasyonda artış yaşanmaktadır. Bu durum ithal girdiyi yoğun olarak kullanan Türkiye'deki enflasyonu da etkilemekte olup, kurda daha yüksek artışlar yaşanması durumunda enflasyonda rekor seviyelerin görülmesinin muhtemel olacağı kanaatindeyiz.

Bütçe Dengesi

2016 yılından beri merkezi yönetim bütçe açığı artış göstermektedir. 2019 yılında merkezi yönetim bütçe açığı 124,7 milyar TL iken, 2020 yılında söz konusu açık %38,5 artışla 172,7 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2020 yılında merkezi bütçe açığının artmasındaki en önemli nedenlerden biri, hane halklarına yapılan diğer transferlerdeki %36,7'lik artıştır. Bu durum pandemi nedeniyle verilen desteklerdeki artışı yansıtmaktadır. 2021 yılının merkezi yönetim bütçe açığı 192,2 milyar TL olarak gerçekleşmiş olup, 2020 yılına göre %9,7 artış göstermiştir. 2021 yılı bütçe giderleri dağılımında,

2020 yılına göre %25,8 oranında artış gösteren cari transferler en yüksek payı (%39,2) almaktadır. 2021 yılı vergi gelirlerinde ise en yüksek payı (%22,5) ithalden alınan KDV almıştır ve bir önceki yıla göre %64,5 artış göstermiştir. İthalden alınan KDV'deki artış yüksek oranlı kur artışlarından dolayı gerçekleşmiştir.

Döviz mevduatlarını ve kur artışlarını düşürmek amacıyla uygulanmaya başlanan kur korumalı TL mevduat uygulamasının mevcut enflasyon ortamının devam etmesi halinde daha da artan döviz kuru ile bütçeye ilave bir yük getirmesi kuvvetle muhtemeldir.

Artan bütçe açığının finansmanı için iç borçlanma ihtiyacının büyüyeceği dikkate alındığında Hazinenin borçlanma için ödeyeceği faizlerin artması sonucu bütçe yükünün daha da ağırlaşması kaçınılmaz olacaktır. Bütçe yükünü arttıran diğer bir faktör de yaşanan devalüasyon ortamında yükselen döviz kurlarının dış borç anapara ve faiz ödemelerini sürekli olarak attırmasıdır. Söz konusu dış borçların ödenmesi amacıyla sağlanacak yeni dış finansmanın yüzde 5-6'lara varan CDS primleri de dikkate alındığında bütçe yükünü daha da attırması beklenmektedir.

Şekil 6- Merkezi Yönetim Bütçe Dengeleri, Milyar TL

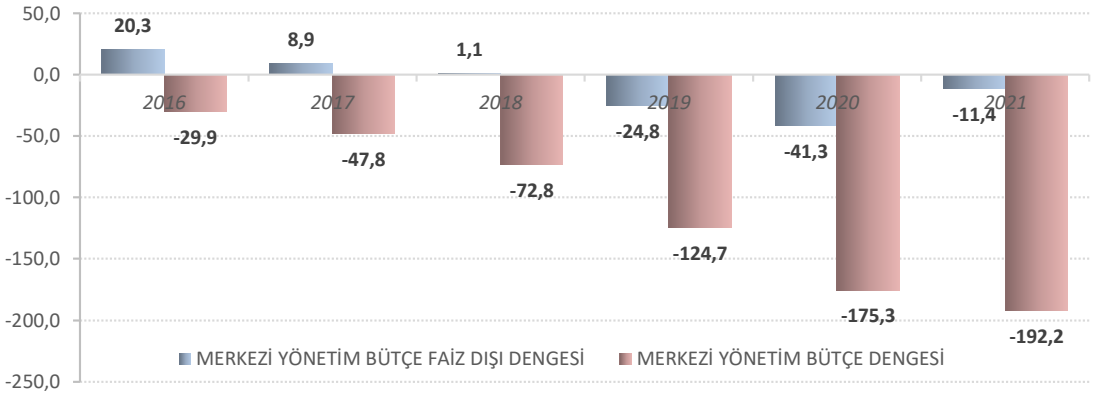

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Dış Ticaret ve Cari İşlemler Dengesi

2016 yılından bu yana dalgalı bir seyir izleyen dış ticaret açığı, 2021 yılında ihracatın 225,4 milyar dolar, ithalatın ise 271,4 milyar dolar olmasıyla 46,0 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu dış ticaret açığı, 2020 yılına göre %7,8 oranında azalış göstermiştir. 2020 yılında ihracatın ithalatı karşılama oranı %77,2 iken, 2021 yılında %83,1'e yükselmiştir. Bu durum rekabetçi kur uygulamasının sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

2019 yılında 5,3 milyar dolar fazla veren cari denge, 2020 yılında pandemi nedeniyle yaşanan kapanmalar dolayısıyla ticarette yaşanan aksamalarla 35,5 milyar dolar açık vermiştir. Kasım 2021

itibarıyla, cari işlemler açığı bir önceki yılın Kasım ayına göre 866 milyon dolar azalarak 2,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu durum, hizmetler dengesi kaynaklı net girişlerin bir önceki yılın Kasım ayına göre 794 milyon dolar artmasından ve dış ticaret açığının 385 milyon dolar azalmasından kaynaklanmıştır.

Şekil 7-Cari Ödemeler Dengesi, Milyar Dolar

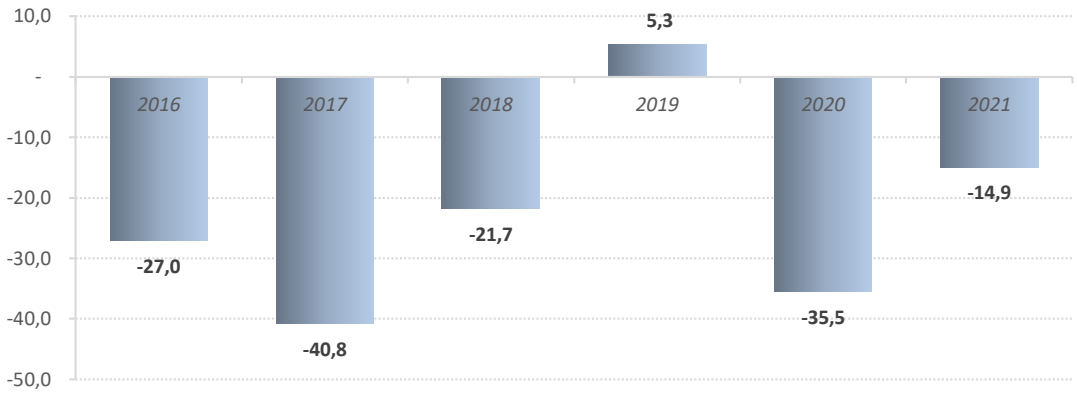

Kaynak: TCMB

TÜRKİYE'DE DERECELENDİRME SEKTÖRÜ

1- Sektör Mevzuatının Tarihçesi

Türkiye'de derecelendirme faaliyetleri ile ilgili düzenlemeler ilk olarak sermaye piyasalarına yönelik olarak yapılmıştır. Sermaye piyasasında derecelendirme faaliyetine ilişkin yetkilendirme, listeye alma, bu faaliyetlerin gözetim ve denetimi alanlarında düzenleme yapan dünyadaki ilk kuruluşlardan biri Sermaye Piyasası Kurulu'dur (SPK). Nitekim, mülga Sermaye Piyasası Kanunu (SPKn.)'nun 22'nci maddesinin (n) bendinde "sermaye piyasası kurumlarının ve sermaye piyasası araçlarının derecelendirilmesini düzenlemek ve denetlemek" Kurulun görev ve yetkileri arasında sayılmakta iken 39'uncu maddesinde; kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen, sermaye piyasası araçlarının derecelendirilmesi ile uğraşan kuruluşlar diğer sermaye piyasası kurumları arasında belirtilmiş ve sermaye piyasasında derecelendirme faaliyetine ilişkin ilk derecelendirme tebliği (Seri:VIII, No:31 sayılı Tebliğ) 06.03.1997 tarihinde SPK tarafından yayımlanmıştır. Aynı yıl içerisinde, Fitch Ratings LTD (Fitch), Moody's Investor Service (Moody's) ve Standard and Poor's Global Ratings, SPK tarafından uluslararası kabul görmüş kredi derecelendirme kuruluşu olarak tanınmıştır.

Daha sonra, dünyadaki gelişmeler çerçevesinde 2003 yılında Seri:VIII, No:40 sayılı Tebliğ ile derecelendirme faaliyeti tanımlanmış, derecelendirme kuruluşlarının kuruluş, faaliyete geçme ve listeye alınma şartları belirlenmiş ve derecelendirme faaliyetine ilişkin ilkeler SPK tarafından tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, derecelendirme faaliyetinin tarafsız, şeffaf, kaliteli ve güvenilir bir biçimde yürütülmesini sağlamak amacıyla, Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (International Organization Of Securities Commissions - IOSCO) tarafından yayımlanan kredi derecelendirme kuruluşlarına ilişkin etik ilkeler, Avrupa Birliği'nin İlgili Direktifleri ve düzenlemeleri ile Kurul tarafından tespit edilen ihtiyaçlar çerçevesinde Seri:VIII, No:40 sayılı Tebliğ yeniden düzenlenmiş ve Seri:VIII, No:51 "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği" 2007 yılında yürürlüğe girmiştir. Seri:VIII, No:51 Tebliği ile birlikte, derecelendirme faaliyetinin bağımsız, tarafsız ve çıkar çatışmasından uzak bir şekilde ve kaliteli olarak gerçekleştirilmesini sağlayacak, etik ilkeler başta olmak üzere, yeni hükümler getirilmiştir. Kurulun derecelendirmeyle ilgili yetki ve sorumlulukları kapsamında piyasa gereksinimlerine göre süreç içinde düzenlemede değişiklik yapılmaya devam edilmiştir.

Seri:VIII, No:51 sayılı Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nin tüm değişiklikleri içeren en son haline http://mevzuat.spk.gov.tr/ linkinden ulaşılabilir.

SPK'nın yanı sıra ülkemizdeki kredi derecelendirme faaliyetleri ile ilgili yetki veren bir diğer kurumda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'dur (BDDK).

BDDK, derecelendirme kuruluşlarının yetkilendirilmesine ve faaliyetlerine ilişkin esaslar hakkındaki ilk yönetmeliğini 2009 yılında yayınlamış, daha sonra 17.04.2012 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan yeni bir yönetmelik yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmelik halen yürürlükte olup, zaman içerisinde birtakım değişiklikler yapılmıştır.

BDDK'nın 10.09.2020 tarih ve 9133 sayılı kararıyla; Bankacılık sektöründeki toplam riski talep edilen kredi dâhil, Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdindeki en güncel bilgilere göre 500 milyon TL ve üzerinde olan bankalar ve finansal kuruluşlar dışındaki şirketlerin kredi kullanabilmesi için Kurulca yetkilendirilmiş bir derecelendirme kuruluşundan derecelendirme notu alması zorunlu hale gelmiştir. İlk tebliğde uygulamanın başlangıç tarihi 30.06.2021 olarak düzenlenmiş, ancak ilerleyen süreçte uygulama başlangıç tarihi 31.12.2021'e uzatılmıştır. Son olarak, 06.01.2022 tarihinde ise BDDK tarafından "Derecelendirme notu alma zorunluluğu kapsamındaki şirketlerin, hangi tarihte bu kapsama girdiğine bakılmaksızın, kredi başvurularında kredi kullanım onayı için yetkili bir derecelendirme kuruluşundan alınmış geçerli bir derecelendirme notunun veya yetkili bir derecelendirme kuruluşundan derecelendirme sürecinin başlatıldığına dair tevsik edici bir belgenin kredi başvurusu yapılan bankaya ibraz edilmesi şartı getirilmesine" karar verilmiştir.

Türkiye'de bugün itibarıyla SPK tarafından yetkilendirilen beş yerli ve üç yabancı derecelendirme kuruluşu faaliyet göstermektedir. Bununla birlikte, BDDK tarafından yetkilendirilen sadece bir derecelendirme kuruluşu bulunmaktadır.

2- Sektörün Gelişimi

2021 yılına kadar ülkemizdeki kredi derecelendirme taleplerinin neredeyse tamamı sermaye piyasalarına borçlanma aracı ihracı nedeniyle yapılmıştır. Bu nedenle ülkemizdeki kredi derecelendirme çalışmalarının sayısal olarak gelişimi, ülkemizdeki borçlanma aracı ihraçlarının yaygınlaşmasına ve güncel ekonomik duruma göre gelişim ve değişim göstermiştir. Türkiye'de Özel Sektör Tahvil Piyasası, bankalara tahvil çıkarma izni verilmesiyle başlamış olup, halen hacim olarak bankaların hakim olduğu bir yapı devam etmektedir. Yıllar itibarıyla özel sektör tahvil piyasasında bankaların ağırlığı sürmekle birlikte, banka dışı finans kuruluşları ve reel sektör firmalarının da fonlama tercihi olarak bu piyasayı kullanmaları ile toplam hacim artmaya başlamakla birlikte halen yetersiz bir düzeydedir. Banka kredilerinin fonlama kaynağı olarak halen ağırlıklı olarak tercih

edilmesinin nedenlerinden biri, piyasanın devlet tahvili ihracı, banka ve banka dışı finansman kuruluşları ihracı ile kapsanmasıdır. Diğer bir önemli unsur ise sermaye piyasası borçlanma araçlarına ilişkin düzenleme ve teşviklerin henüz yatırımcılar açısından yeterli düzeye ulaşmamış olmasıdır.

Türkiye'de derecelendirme hizmeti alma bir-iki istisna hariç sermaye piyasaları faaliyetleri açısından zorunlu değildir. Ancak, uygulamada derecelendirme notu yatırım yapılabilir düzeyinin altında olan şirketlere tahvil ihracı izni verilmemektedir. Bu nedenle, tahvil ihracı için SPK'ya başvuru sürecinde derecelendirme raporu da talep edilmektedir. Ayrıca, yatırımcılar (Fonlar, Portföy Şirketleri, Yatırımcı Kuruluşlar, vb.) tarafından aranan koşullardan biri haline gelmiştir.

BDDK'nın kararıyla, 500 milyon TL risk miktarının üzerindeki bankalar ve finansal kuruluşlar hariç şirketlerin bankalardan yeni kredi talebinde bulunurken BDDK tarafından yetkilendirilen bir Kredi Derecelendirme Kuruluşundan derecelendirme notu almaları zorunlu hale getirilmiştir. Ancak, bu alanda BDDK tarafından sadece tek bir kredi derecelendirme kuruluşunun yetkilendirilmiş olması ve bu derecelendirme kuruluşunun SPK yetkisinin de olması nedeniyle bu kapsama giren şirketler söz konusu derecelendirme kuruluşundan derecelendirme yaptırmak zorunda kalmaktadırlar. Bu durum diğer derecelendirme kuruluşları açısından haksız bir rekabet ortamı yaratmakta ve portföylerindeki bu kapsama giren şirketleri kaybetmelerine yol açmaktadır. Sektörün sağlıklı bir yapıya kavuşturulmasını teminen Turkrating'in de dahil olduğu diğer dört yerli kredi derecelendirme kuruluşunun yapmış oldukları yetkilendirilme başvurularının 2022 yılı içerisinde BDDK tarafından sonuçlandırılması beklenmektedir.

Türkiye'de şu anda faaliyet gösteren beş yerli kredi derecelendirme kurumunun verilerine göre 2008-2021 yılları arasında talebe bağlı olarak yapılan toplam 1.412 adet şirket/kurum kredi derecelendirmesi ve 49 adet borçlanma aracı derecelendirmesi kamuya açıklanmıştır. Şirket/kurumlara yönelik bu çalışmaların 701 adedi reel sektör firmalarına, 131 adedi bankalara, 566 adedi banka dışı finans kurumlarına (BDFK), 10 adedi belediyelere ve 4 adedi kamu kurumlarına yönelik olarak yapılmıştır. Derecelendirme taleplerinde en büyük pay %49,6 payla reel sektörde olurken, BDFK'lar % 40,0 payla ikinci sırada yer almıştır.

Şekil 8. Yıllara Göre Kredi Derecelendirme Sayılarının Gelişimi (Issuer Rating)

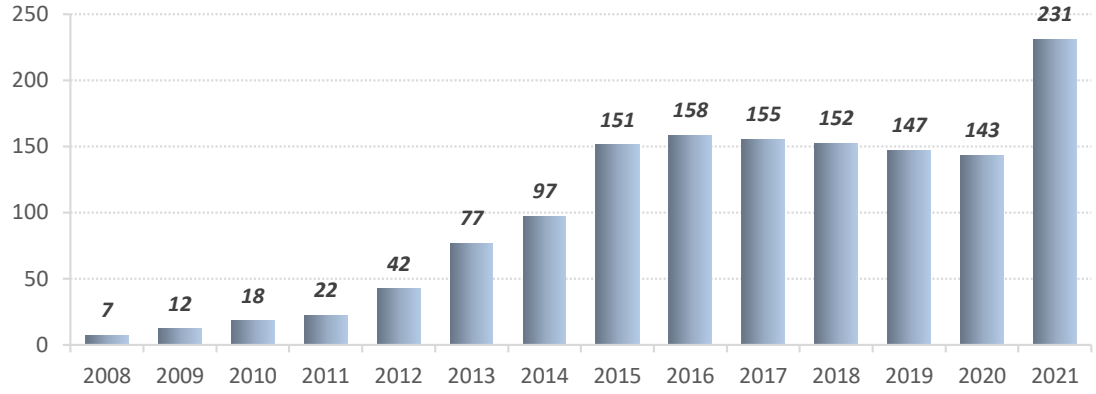

İhraççı kredi derecelendirmelerini yıllar itibarıyla incelediğimizde 2008 yılında sadece 7 kredi derecelendirme notu açıklanırken 2021 yılında bu sayı 231'e yükselmiştir. Bunla birlikte, 2019 yılına kadar, özel sektör borçlanma araçlarının yaygınlaşması sonrasında her yıl artan derecelendirme sayısı 2018 yılında yaşanan kur şoku ve yükselen faiz oranları nedeniyle 2019 yılında düşüş yaşamıştır. Ayrıca 2020 yılının ilk çeyreğinden itibaren hayatın her yönünü etkileyen Covid-19 pandemisi nedeniyle derecelendirme sayısındaki düşüş devam etmiştir. BDDK'nın kararı sonrası bankalarda toplam 500 milyon TL üzerinde nakdi ve gayri nakdi riski bulunan reel sektör şirketlerinin BDDK tarafından yetki verilen bir derecelendirme kuruluşu tarafından kredi derecelendirme notu alması zorunluluğu, 2021 yılındaki derecelendirme çalışmalarının artmasına neden olmuştur.

2020 yılında yapılan talebe bağlı ihraççı ratinglerinin 65 adedi reel sektör, 66 adedi BDFK, 11 adedi bankalara ve 1 adedi ise belediyelere yönelik yapılmıştır. Bununla birlikte, BDDK tarafından yayınlanan karar sonrası 2021 yılında reel sektörün toplam rating adedi 143'ye yükselirken, BDFK'lara yönelik olarak 78 adet, bankalara yönelik 9 adet ve belediyelere yönelik 1 adet rating çalışması yapılmıştır.

TURKRATING'İN KONUMU, 2021 YILI GELİŞMELERİ VE 2022 BEKLENTİLERİ

Turkrating, ilk talebe bağlı derecelendirme çalışmasını tamamladığı 2011 yılında itibaren 170 adet ihraççı ve 2 adet borçlanma aracı ratingi olmak üzere toplan 172 adet halka açıkladığı derecelendirme çalışması gerçekleştirmiştir. Turkrating tarafından yapılan ihraççı ratinglerinin 81 adedi reel sektöre, 86 adedi BDFK'lara ve 3 adedi kamu kurumlarına yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

Şekil 9. Turkrating'in Yıllara Göre İhraççı Şirket/Kurum Kredi Derecelendirme Çalışmalarının Gelişimi

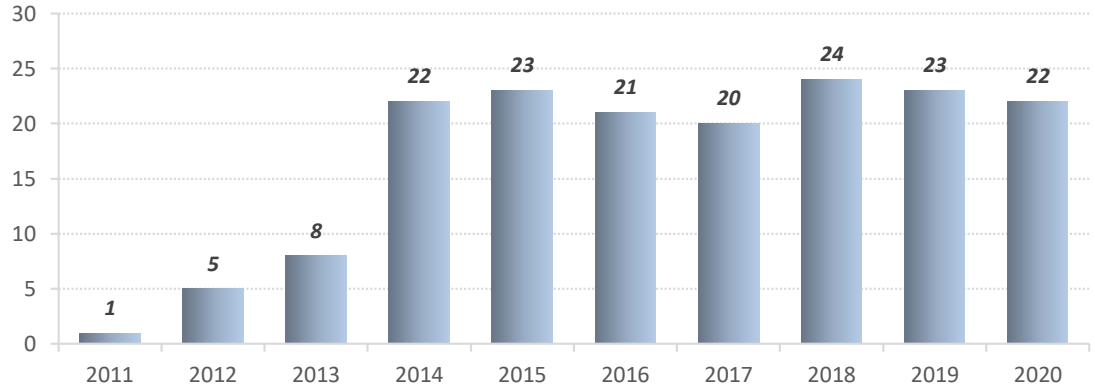

Turkarating'in derecelendirme çalışmaları gelişimi yıllar itibarıyla incelendiğinde 2018 yılında ülkemizde yaşanan kur şoku sonrasındaki ekonomik belirsizliğin derecelendirme çalışmalarında etkili olduğu görülmektedir. Son olarak ise, 2021 yılında BDDK tebliği sonrasında, reel sektöre yönelik yapılan derecelendirme çalışmalarında düşüş dikkat çekmiştir. Turkrating, 2020 yılında 10 adet reel sektör 13 adet BDFK'lara ve bir adet borçlanma aracına yönelik derecelendirme çalışması yapmışken, 2021 yılında reel sektöre yönelik çalışmalar 6 adede gerilemiş, BDFK'lara yönelik çalışmalar ise 16 adede yükselmiştir.

Turkrating 2021 yılında hem ekonomik hem yasal kısıtlamalardan dolayı zor bir yıl geçirmiş, uzun vadeli büyüme planını gerçekleştirememiştir. 2022 yılı beklentilerimiz iki temel unsura bağlıdır. Birincisi BDDK tarafından yetkilendirilmemiz halinde BDDK kararı kapsamına giren şirketlerin derecelendirme taleplerinden alacağımız pay ile portföyümüzün büyümesi beklenmektedir. Aksi durumda çalışmalarımızın kapsam dışında kalan reel sektör şirketlerine ve banka dışı finansman kuruluşlarına yönelik olarak yoğunlaştırılmasına devam edilecektir. Portföyümüzü etkileyecek ikinci unsur ise, gelişen ekonomik ve finansal koşullara bağlı olarak şirketlerin fonlama kaynakları konusundaki tercihleri tarafından şekillenecektir. Yükselen enflasyonun kontrol altına alınamaması

ve kredi faiz oranlarının yüksek kalmaya devam etmesi halinde yatırım ortamının yatırımcılar için belirsizliğini sürdürmesi dikkate alındığında büyümenin 2021'in oldukça altında gerçekleşmesi beklenmektedir. Bu durumda fonlama taleplerinin azalmasının, derecelendirme sektörüne yönelik talebin de düşmesi ihtimalini arttırması beklenebilir. Öte yandan, banka kredilerinde mevcut yüksek faiz oranlarının alternatif bir fon kaynağı olarak sermaye piyasası araçlarına olan talebi ve buna karşılık derecelendirme hizmetlerine olan talebi canlı tutacağına inanıyoruz.

AVRA Rating Platformu

AVRA Rating Platformu, Basel uyumlu bir derecelendirme platformudur. Aynı zamanda Türkiye'de kullanılan en yaygın derecelendirme platformu AVRA birçok özelliği sayesinde profesyonel bir iş akışı sağlamaktadır. Gelişmiş bir risk derecelendirme platformu olan AVRA, birden çok rolü, birden çok çalışma grubunu ve sürecin tam denetim kaydını kapsayan derecelendirme süreci için yerleşik bir iş akışına sahiptir. AVRA platformu, Turkrating'in daha hızlı ve daha verimli risk hesaplamaları yaparak daha iyi bir derecelendirme kararı vermesine yardımcı olur. Kanıtlanmış teknolojisi, tutarlı derecelendirme türü çeşitliliği, güçlü gelişmiş analitik uygulamalar sağlar ve gelişmiş risk değerlendirmesi için portföyün karşılaştırılmasına olanak tanır. AVRA, son derece esnek ve yapılandırması kolay bir sistem sağlar. Derecelendirme süreciyle ilgili tüm parametreler, kullanıcı ara yüzleri aracılığıyla yönetilebilir. Bunlar, oranları, mali tabloları, anketleri, sektör tanımlarını, model ağırlıklarını, hesaplama algoritmalarını vb. içerir.

Genel olarak AVRA; Derecelendirme İş Akışı, Model Tahmini, Çalışma Grupları, Arşiv, Portföy Düzeyinde Raporlama, Rasyolar, Geriye Dönük Test, Batma Olasılıkları Hesaplamaları, Senaryo Analizleri ve Etkileri, Doğrulama (Validasyon) Analizleri, Model Performans Ölçümleri, Model Yönetimi vb. fonksiyonları sağlamaktadır.

AVRA'nın Platformundan Elde Edilen İstatistikler

AVRA platformu, birçok farklı istatistiki bilgiler sunmaktadır. Kapsamlı olarak portföylerle ilgili toplulaştırılmış veya çeşitli bazlarda veri akışı sağlamaktadır. Bunun yanı sıra bir takım istatistiki hesaplamalar ve testlerin yapılmasına imkân sağlamaktadır. Stres Testi ile kullanıcı tanımlı senaryolar altında, AVRA her müşterinin derecelendirmesinin nasıl değişeceğini simüle etmeye izin vermektedir. Ayrıca, Validasyon kapsamında bir takım testlerin yapılmasına olanak sağlamaktadır. Tüm dünya da kabul gören bilimsel testlerden; Gini, CAP, ROC ve benzeri testler ile model ve metodolojilerin doğrulamasının yapılmasına olanak sağlamaktadır. Söz konusu bu istatistiki doğrulama yöntemlerini her an yapılabilmesiyle, modellerin performansı her an izlenebilmektedir. AVRA'nın esnek yapısıyla birlikte yeni ihtiyaçlara yönelik hızlı aksiyonlar alınmakta ve istenilen şekilde istatistiki raporlama ve veri akışı sağlanabilmektedir.

Özet Finansal Veriler Ve Başlıca Rasyolar

2021 yılında Şirketimizin Satış gelirleri %7,9 azalarak 1,4 milyon TL'ye gerilemiştir. Gerilemenin nedeni, Bankacılık sektöründeki toplam riski talep edilen kredi dâhil, Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdindeki en güncel bilgilere göre 500 milyon TL ve üzerinde olan bankalar ve finansal kuruluşlar dışındaki şirketlerin kredi kullanabilmesi için rating zorunluluğu getirilmesi, ancak BDDK'nın yetkili derecelendirme kuruluşu dışında hiçbir rating kuruluşuna henüz yetki vermemiş olması sonucu reel sektördeki birçok müşterinin kaybedilmesidir. 2022 yılında başvuruların sonuçlandırılarak yetki verilmesi beklenmektedir. 2021 yılında elde edilen gelirlerle herhangi bir dış kaynak kullanımı olmadan, Şirketin IT alt yapısı güçlendirilmiştir.

(TL)	2021	2020	2019
Dönen Varlıklar	539.257	638.959	600.571
Duran Varlıklar	809.673	769.253	516.440
Aktif Toplamı	1.348.930	1.408.212	1.117.011
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	70.319	170.229	135.423
Öz Kaynaklar	975.201	1.016.747	921.930
Ödenmiş Sermaye	700.000	700.000	700.000
Net Satışlar	1.426.853	1.549.523	1.433.844
Dönem Karı veya Zararı	-22.520	99.620	125.297

(%)	2021	2020	2019
Özkaynak Oranı	72,3%	72,2%	82,57%
Net Kar / Aktifler	-1,7%	7,1%	11,2%
Net Kar / Özkaynaklar	-2,3%	9,8%	13,6%
Net Kar / Net Satışlar	-1,6%	6,4%	8,7%
Net Satışlar / Özkaynaklar (x)	1,5	1,5	1,6

TURKrating
Uluslararası tecrübe, Yerel bakış

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Müselles Sok. Onur İş Merkezi No:1/2

Şişli / İSTANBUL

Tel: 0212 272 01 44

Fax: 0212 257 54 85

www.turkrating.com

Ticaret sicili numarası : 594 794

Mersis No : 0481051835400010